

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 08.10.1997

COM(97) 486 τελικό

97/ 0265(CNS)

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής
συνταξιοδότησης των μισθωτών και των μη μισθωτών
που μετακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη συνεδρίασή του στις 16-17 Ιουνίου 1997 στο Άμστερνταμ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη σημασία που προσδίδει στην εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, ως βασικό στοιχείο της συνολικής στρατηγικής για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης σε όλην την Ένωση.

Πόσο μάλλον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε συγκεκριμένες ενέργειες για τη μεγιστοποίηση της προόδου όσον αφορά την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς: αύξηση της αποτελεσματικότητας των κανονισμών, αντιμετώπιση των κύριων διαταραχών που υπάρχουν ακόμη στην αγορά, αποφυγή του ζημιογόνου φορολογικού ανταγωνισμού, εξάλειψη των εμποδίων όσον αφορά την ολοκλήρωση της αγοράς και υλοποίηση μιας ενιαίας αγοράς που θα είναι επωφελής για όλους τους πολίτες.

Επίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη δημιουργία συνθηκών στα κράτη μέλη που θα ευνοούν την ύπαρξη ενός ειδικευμένου και προσαρμόσιμου εργατικού δυναμικού και μιας ελεύκτης αγοράς εργασίας, που θα μπορεί να ανταποκρίνεται στις οικονομικές αλλαγές. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η δραστήρια παρέμβαση των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία αυτού του εργατικού δυναμικού εντός της Ένωσης και να υποστηριχθούν οι πολίτες στην ανάπτυξη της απασχολησιμότητάς τους.

Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να παρέχεται προστασία, όσον αφορά τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης (αποχώρησης, αναπηρίας, ή επιζώντων), των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και των μελών της οικογένειάς τους που μετακινούνται από ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε άλλο. Η προστασία αυτή περιλαμβάνει, ιδιαίτερα, τη διατήρηση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στα πλαίσια συμπληρωματικών συστημάτων, είτε αυτά είναι υποχρεωτικά είτε εθελοντικά, όπως και την καταβολή των παροχών αυτών σε ένα άλλο κράτος και την ενδεχόμενη διακρατική υπαγωγή των αποσπασμένων εργαζομένων.

Συνεπώς, η πρόταση παρέχει τα μέσα για την άρση ορισμένων εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης. Αυτό θα έχει θετική επίδραση στην κινητικότητα της αγοράς εργασίας, αφού οι εργαζόμενοι θα αντιμετωπίζουν λιγότερα προβλήματα κατά τη μετακίνησή τους σε άλλο κράτος μέλος για λόγους εργασίας, εάν γνωρίζουν ότι προστατεύονται τα δικαιώματά τους στον τομέα της συμπληρωματικής σύνταξης. Παρόμοια, η πρόταση διευκολύνει τις εταιρείες που επιθυμούν να κάνουν βέλτιστη χρήση του ανθρώπινου δυναμικού τους, μέσω της απόσπασης εργαζομένων σε άλλα κράτη μέλη. Η μεγαλύτερη ευελιξία και κινητικότητα της αγοράς εργασίας θα δώσουν από μόνες τους ώθηση στην απασχόληση και στη μεγέθυνση.

Όπως τονίστηκε στο πράσινο βιβλίο του 1997 σχετικά με τις συμπληρωματικές συντάξεις στην ενιαία αγορά¹ και στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τα επαγγελματικά συστήματα του Ιουλίου του 1991², τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο ως δεύτερος στυλοβάτης της κοινωνικής ασφάλισης που συμπληρώνει την προστασία που παρέχεται από τα υποχρεωτικά συστήματα. Καθώς πολλοί πολίτες της Ένωσης στρέφονται στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης προκειμένου να εξασφαλίσουν ένα σίγουρο εισόδημα κατά τη συνταξιοδότησή τους, η ανάγκη για την προστασία αυτών των δικαιωμάτων γίνεται μεγαλύτερη.

II. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, θεσπίζει στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

Με βάση το άρθρο 51, η Κοινότητα έχει εγκρίνει ήδη σχετική νομοθεσία (κανονισμοί (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και αριθ. 574/72)³, η οποία αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων όσον αφορά τη διακρατική κυκλοφορία των εργαζομένων, στον τομέα των νόμιμων συντάξεων. Η νομοθεσία δεν περιορίζει την ελευθερία των κρατών μελών όσον αφορά την οργάνωση των δικών τους νόμιμων συστημάτων συνταξιοδότησης. Αυτό που επιδιώκει είναι να εξασφαλίσει ότι η ελεύθερη μετακίνηση των εργαζομένων από ένα κράτος μέλος σε άλλο δεν θα παρεμποδίζεται από διάφορες διοικητικές πράξεις εις βάρος των διακινούμενων εργαζομένων.

Οι προαναφερθέντες κανονισμοί δεν ισχύουν για συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που δεν προέρχονται από νομοθετικές πράξεις αλλά από πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα. Τα περισσότερα από τα συστήματα αυτά βασίζονται σε συλλογικές διαπραγματεύσεις ή συμφωνίες που έχουν γίνει μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, ενώ άλλα είναι αποτέλεσμα πρωτοβουλιών των εργοδοτών.

Σχετικά με τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ανακοίνωση του Ιουλίου του 1991 που υπέβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο καθορίζει τις απαραίτητες κατευθυντήριες γραμμές και σκιαγραφεί τη μελλοντική δράση που πρέπει να αναληφθεί από την Επιτροπή στον τομέα αυτό. Η ανακοίνωση υπογραμμίζει ιδιαίτερα το θετικό ρόλο που διαδραματίζουν τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης όσον αφορά την κοινωνική προστασία των εργαζομένων. Παρ' όλα αυτά, επισημαίνει επίσης μια σειρά πιθανών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και, κατ' επέκταση, την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς.

---

¹ "Οι επικουρικές συντάξεις στην ενιαία αγορά - πράσινο βιβλίο" COM(97) 283, 10.6.97.

² "Τα επικουρικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης: ο ρόλος των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών συστημάτων στην κοινωνική προστασία των εργαζομένων και οι συνέπειές τους στην ελεύθερη κυκλοφορία", SEC(91) 1332.

³ Η ενημερωμένη έκδοση των κανονισμών αυτών έχει δημοσιευτεί στην ΕΕ L 28, 30.1.1997. Για την επέκταση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής των κανονισμών, προκειμένου να συμπεριληφθούν και οι αυτοαπασχολούμενοι, ως νομική βάση χρησιμοποιήθηκε το άρθρο 235 της Συνθήκης.

Για την άρση αυτών των εμποδίων, απαιτείται η ανάληψη δράσης, έτσι ώστε να προωθηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο η διακρατική κυκλοφορία, σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα των συνθηκών, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

Η συνθήκη δεν απαιτεί μόνο την εξάλειψη των διακρίσεων με βάση την εθνικότητα αλλά και την εξάλειψη κάθε εθνικού μέτρου που μπορεί να παρεμποδίσει ή να κάνει λιγότερο ελκυστική την άσκηση από τους εργαζομένους των θεμελιωδών ελευθεριών που κατοχυρώνει η συνθήκη, όπως έχει ερμηνευθεί σε αλληπάλληλες αποφάσεις του Δικαστηρίου⁴.

Το Φεβρουάριο του 1996, η Επιτροπή αποφάσισε να διερευνήσει πιο λεπτομερώς το θέμα των συμπληρωματικών συντάξεων, προτού υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις, και για το λόγο αυτό ζήτησε τη σύσταση μιας υψηλού επιπέδου ομάδας εμπειρογνομόνων σε θέματα που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία, υπό την προεδρία της κ. Simone Veil, για την επεξεργασία του φακέλου και τη σύνταξη μιας έκθεσης.

Στην έκθεσή της, που υποβλήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 1996, η ομάδα θεωρεί ότι, δεδομένης της επικράτησης των συμβατικών δικαιωμάτων και του ρόλου των κοινωνικών εταιρών στον τομέα αυτό, κάθε νομοθετική παρέμβαση της Κοινότητας πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για την προστασία των δικαιωμάτων. Βέβαια, η ομάδα υπογράμμισε την ανάγκη ανάληψης περαιτέρω πρωτοβουλιών για την ενθάρρυνση της εθελοντικής επέκτασης των δικαιωμάτων.

Τα συμπεράσματα της ομάδας βασίζονται σε μια βασική αρχή του κοινοτικού δικαίου, την "ίση μεταχείριση": ένας ευρωπαίος πολίτης που επιλέγει να εργαστεί για εργοδότες σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη δεν θα πρέπει, ως αποτέλεσμα αυτής της επιλογής, να υποστεί οποιαδήποτε απώλεια των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, την οποία απώλεια δεν θα υφίστατο αν ο νέος και ο παλιός του εργοδότης είχαν την έδρα τους στο ίδιο κράτος μέλος.

Η ομάδα λοιπόν πρότεινε την υποβολή, τουλάχιστον αρχικά, μιας πρότασης οδηγίας εκ μέρους της Επιτροπής, η οποία θα βασιζόταν σε μια τριπλή προσέγγιση που θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) διατήρηση των κερτημένων δικαιωμάτων
- β) διακρατική καταβολή των παροχών
- γ) βραχυπρόθεσμη απασχόληση σε ένα άλλο κράτος μέλος και δυνατότητα συνέχισης της καταβολής εισφορών σε σύστημα συμπληρωματικής ασφάλισης του κράτους μέλους προέλευσης

---

⁴ Βλ. υπόθεση C-279/93, *Finanzamt Köln-Altstadt v. Schumacher*, απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1995, Συλλ. σ. I-225, υπόθεση C-19/92, *Kraus*, απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, Συλλ. σ. I-1663, υπόθεση C-80/94, *Wielockx*, απόφαση της 11ης Αυγούστου 1995, Συλλ. σ. I-2493, υπόθεση C-107/94, *Asscher*, απόφαση της 27ης Ιουνίου 1996, Συλλ. σ. I-3089.

Στην πρόσφατη ανακοίνωσή της "Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση"⁵, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η απουσία συντονισμού σε κοινοτικό επίπεδο όσον αφορά τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης συνιστά ένα πραγματικό πρόβλημα για τους μισθωτούς και τους μη μισθωτούς που διακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καταλήγει ότι υπάρχει ανάγκη για κοινοτική νομοθεσία που θα βασίζεται στις συστάσεις της υψηλού επιπέδου ομάδας εμπειρογνομώνων.

Επιπλέον, στο πρόσφατο πράσινο βιβλίο για τις συμπληρωματικές συντάξεις στην ενιαία αγορά, η Επιτροπή θέτει μια σειρά ερωτήσεις σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης), οι οποίες αποσκοπούν στην εμβάθυνση της ανάλυσης των προβλημάτων που απομένουν και παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία. Πρόκειται συγκεκριμένα για τις μεγάλες περιόδους θεμελίωσης, τις δυσκολίες όσον αφορά τη δυνατότητα μεταφοράς των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και τις φορολογικές δυσκολίες που αφορούν την απόκτηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποβάλλει την παρούσα πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου, ως πρώτο βήμα για την εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία, από πλευράς συμπληρωματικών συντάξεων, υπό το πρίσμα των συστάσεων της υψηλού επιπέδου ομάδας εμπειρογνομώνων σε θέματα ελεύθερης κυκλοφορίας και ύστερα από διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η παρούσα πρόταση ανταποκρίνεται στα πρόσφατα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ, το οποίο υπογράμμισε και πάλι τη σημασία που προσδίδει στην εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, ως βασικό στοιχείο της συνολικής στρατηγικής για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Συμβούλιο χαιρέτισε το "Σχέδιο δράσης για την ενιαία αγορά"⁶ της Επιτροπής και επικρότησε τους γενικούς στόχους του. Οι τέσσερις στρατηγικοί στόχοι του σχεδίου δράσης πρέπει να αποτελέσουν τη βάση για μια νέα πολιτική προσπάθεια εξάλειψης των εμποδίων που απομένουν, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η ενιαία αγορά. Η παρούσα πρόταση αποτελεί μια από τις ενέργειες που καθορίζονται στο στρατηγικό στόχο 4 του σχεδίου δράσης: "Δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς προς όφελος όλων των πολιτών".

III. ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Γιατί μια οδηγία:

Όλα τα προβλήματα που εντοπίζονται στην ανακοίνωση του 1991 βαρύνουν ιδιαίτερα την κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί βασική αρχή της συνθήκης, είναι σημαντικό κάθε εργαζόμενος που ασκεί το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας να μπορεί να αποδέχεται προσφορά εργασίας σε ένα άλλο κράτος μέλος χωρίς να έχει το φόβο απώλειας των δικαιωμάτων του σε

---

⁵ COM(97) 102 τελικό της 12.3.97.

⁶ CSE(97) 1 τελικό της 4.6.97.

παροχές που προβλέπονται στα πλαίσια ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ωστόσο ότι ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με την απλή επέκταση της υπάρχουσας κοινοτικής νομοθεσίας περί νόμιμης κοινωνικής προστασίας, προκειμένου να συμπεριληφθούν τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Δεδομένης της πληθώρας και της ποικιλομορφίας των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης και του γεγονότος ότι συνήθως δεν απαιτείται εκ του νόμου από τους εργοδότες η δημιουργία παρόμοιων συστημάτων, είναι σαφές ότι κάθε κοινοτικό μέτρο για τη βελτίωση της προστασίας των διακινούμενων εργαζομένων πρέπει να αφήνει στα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους όσο το δυνατόν μεγαλύτερο περιθώριο ευελιξίας. Κατόπιν τούτου, ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί ο δεδομένος στόχος είναι η προσαρμογή των νόμων των κρατών μελών. Για το λόγο αυτό, η οδηγία κρίνεται ως το καταλληλότερο νομικό μέσο για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα πλαίσια των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

Σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμο κοινωνικό πρόγραμμα δράσης 1995-1997⁷, την ανακοίνωση για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το πράσινο βιβλίο για τις συμπληρωματικές συντάξεις στην ενιαία αγορά και το σχέδιο δράσης για την ενιαία αγορά, η Επιτροπή υποβάλλει την παρούσα πρόταση οδηγίας για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των εργαζομένων που μετακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην οδηγία που αναλύεται στο παρόν έγγραφο, η Επιτροπή περιορίζεται στον καθορισμό ενός γενικού πλαισίου σχετικά με την προσέγγιση που πρέπει να υιοθετηθεί

Νομική βάση

Τη νομική βάση για την προτεινόμενη οδηγία αποτελούν τα άρθρα 51 και 235 της συνθήκης. Το άρθρο 51 ορίζει ότι "το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, λαμβάνει ομοφώνως στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων...". Το άρθρο αυτό απαιτεί την εξάλειψη όλων των εμποδίων που παρεμποδίζουν άμεσα ή έμμεσα την ελεύθερη κυκλοφορία στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Το άρθρο 235 της συνθήκης είναι απαραίτητο, αφού το άρθρο 51 δεν καλύπτει τους μη μισθωτούς. Το άρθρο 235 έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, προκειμένου να συμπεριληφθούν και οι μη μισθωτοί.

Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι αυτή η πρόταση δεν αποσκοπεί στο να μειώσει την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με την εσωτερική αγορά και των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπει η συνθήκη σε φορείς που χορηγούν παροχές συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Αντίθετα, είναι συνεπής με την προσέγγιση που υιοθετείται στο πράσινο βιβλίο σχετικά με τις συμπληρωματικές συντάξεις στην ενιαία αγορά.

---

⁷ COM (95) 134 τελικό της 12.4.95.

IV. ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ 1

Στόχοι και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 1

Το άρθρο αυτό καθορίζει το στόχο της οδηγίας, ο οποίος είναι να εξασφαλίζει την επαρκή προστασία των ατομικών δικαιωμάτων που έχουν θεμελιώσει ή πρόκειται να θεμελιώσουν ασφαλισμένοι σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης - κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας - που μετακινούνται από ένα κράτος μέλος σε άλλο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προστασία αυτή δεν καλύπτει μόνο τα μέλη που καταβάλλουν εισφορές σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ή για λογαριασμό των οποίων καταβάλλονται τέτοιες εισφορές, αλλά και μέλη που έχουν παύσει να καταβάλλουν εισφορές και αφορά ειδικότερα τη διατήρηση δικαιωμάτων στα πλαίσια συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας, ανεξάρτητα από το αν η υπαγωγή στα συστήματα αυτά είναι προαιρετική ή υποχρεωτική.

Στα άρθρα 1 και 2 γίνονται μνείες στα δικαιώματα "που πρόκειται να θεμελιώσουν", προκειμένου να καλυφθεί η κατάσταση που προβλέπεται στο άρθρο 6. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην παροχή της δυνατότητας στους εργαζόμενους που αποσπώνται σε άλλο κράτος μέλος να εξακολουθούν να καταβάλλουν εισφορές στο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης του κράτους μέλους προέλευσης.

Άρθρο 2

Το άρθρο αυτό αφορά το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Η οδηγία εφαρμόζεται σε όλους τους ασφαλισμένους σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας, οι οποίοι έχουν θεμελιώσει ή πρόκειται να θεμελιώσουν δικαιώματα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, καθώς και στα μέλη της οικογενείας τους και στους επιζώντες τους.

ΜΕΡΟΣ 2

Ορισμοί

Άρθρο 3

Δεδομένης της ποικιλίας και του πολύπλοκου χαρακτήρα των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στα διάφορα κράτη μέλη, είναι απαραίτητο να δοθούν ορισμένοι ορισμοί διαφόρων όρων που χρησιμοποιούνται στην πρόταση οδηγίας, έτσι ώστε να αποφεύγεται η σύγχυση.

- α) Ως συμπληρωματική συνταξιοδότηση διευκρινίζεται ότι νοούνται όλες οι παροχές αναπηρίας, γήρατος και επιζώντος που προορίζονται να συμπληρώσουν ή να αντικαταστήσουν τις παροχές που καταβάλλονται από τα νόμιμα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης για τους ίδιους κινδύνους. Όσον αφορά την αναπηρία, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας καλύπτει την αναπηρία μόνο εφόσον και στο βαθμό που τα εν λόγω συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης παρέχουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα σε περίπτωση αναπηρίας.

- β) Ο ορισμός του συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που δίδεται σ' αυτήν την παράγραφο αντιστοιχεί στο γενικότερο ορισμό των επαγγελματικών ή συμπληρωματικών συστημάτων, ο οποίος δίδεται στο άρθρο 2 της οδηγίας 86/378/ΕΟΚ⁸, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 96/97/ΕΚ⁹, σχετικά με την ισότητα μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης.

Κατά την έννοια της οδηγίας, συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης είναι όλα τα επαγγελματικά συστήματα συνταξιοδότησης, καθώς και άλλες ρυθμίσεις συλλογικής φύσης που έχουν τον ίδιο στόχο, όπως οι ομαδικές ασφαλιστικές συμβάσεις, το κλαδικό ή τομεακό στατικά διανεμητικό σύστημα (pay-as-you-go), το κεφαλαιοποιητικό σύστημα (funded), ή οι υποσχέσεις συνταξιοδότησης που υποστηρίζονται από λογιστικά αποθέματα, που αποσκοπούν στην παροχή συμπληρωματικής σύνταξης σε μισθωτούς ή μη μισθωτούς, ανεξάρτητα από το αν η υπαγωγή στα καθεστώτα αυτά είναι υποχρεωτική ή προαιρετική. Η οδηγία δεν εφαρμόζεται στα νόμιμα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης τα οποία ήδη καλύπτονται από τις διατάξεις του κανονισμού ΕΟΚ 1408/71 του Συμβουλίου, όπως το ATP της Δανίας, για παράδειγμα.

- γ) Η παράγραφος αυτή δίνει τον ορισμό του "εγκεκριμένου συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης". Εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης είναι το σύστημα το οποίο, στο κράτος μέλος στο οποίο έχει θεσπιστεί, πληροί τους όρους που απαιτούνται από αυτό το κράτος μέλος για τη χορήγηση συγκεκριμένων φορολογικών απαλλαγών που προβλέπονται σε σχέση με τις διατάξεις περί συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Στόχος της παραγράφου αυτής είναι ο προσδιορισμός των συνταξιοδοτικών συστημάτων που πληρούν τις ειδικές προδιαγραφές σε κάθε κράτος μέλος, προκειμένου να τους χορηγηθεί το καθεστώς της φορολογικής ελάφρυνσης. Αυτό είναι αναγκαίο διότι το άρθρο 7 επεκτείνει αυτή την ευνοϊκή μεταχείριση, από άποψη φορολογίας, των εισφορών που έχουν καταβληθεί από έναν αποσπασμένο εργαζόμενο ή για λογαριασμό του σε εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο κράτος μέλος προέλευσης.
- δ) Ως "συνταξιοδοτικά δικαιώματα" νοούνται όλες οι παροχές που δικαιούται ένας ασφαλισμένος δυνάμει ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.
- ε) Ως "θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα" νοούνται τα δικαιώματα που έχουν θεμελιωθεί μετά την ολοκλήρωση της περιόδου θεμελίωσης, που απαιτείται από τους κανόνες του συμπληρωματικού συστήματος στο οποίο υπάγεται ο διακινούμενος εργαζόμενος. Δεδομένου του ιδιαίτερου χαρακτήρα της ποικιλίας και της πολλαπλότητας των συμπληρωματικών συστημάτων, η οδηγία δεν ασχολείται με το συνυπολογισμό των περιόδων ασφάλισης που έχουν πραγματοποιηθεί υπό διαφορετικά συστήματα. Ως "περίοδος θεμελίωσης" ορίζεται τόσο η περίοδος αναμονής σύμφωνα σύμφωνα με τους κανονισμούς ενός

---

⁸ ΕΕ L 225, 12.8.86, σ. 40.

⁹ ΕΕ L 46, 17.2.97, σ. 20.

συμπληρωματικού συστήματος που πρέπει να παρέλθει προτού ο εργαζόμενος υπαχθεί στο σύστημα αυτό, όσο και η ελάχιστη περίοδος υπαγωγής στο σύστημα, που επιβάλλεται από τις εν λόγω κανονιστικές ρυθμίσεις, προκειμένου να είναι σε θέση ο ασφαλισμένος να αποκτή συνταξιοδοτικά δικαιώματα.

- στ) Στην παράγραφο αυτή δίνεται ο ορισμός του "εργαζόμενου". Κατά την έννοια της οδηγίας, ο όρος "εργαζόμενος" καλύπτει τόσο τους μισθωτούς όσο και τους μη μισθωτούς. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 καλύπτει ήδη τους μη μισθωτούς.
- ζ) Στην παράγραφο αυτή δίνεται ο ορισμός των "αποσπασμένων εργαζομένων". Αποσπασμένος εργαζόμενος είναι ο εργαζόμενος που αποσπάται για εργασία σε ένα άλλο κράτος μέλος και ο οποίος, βάσει των διατάξεων του Τίτλου II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία του κράτους μέλους προέλευσης. Στόχος είναι να καλύπτονται οι αποσπασμένοι εργαζόμενοι, όσον αφορά τη διακρατική υπαγωγή τους σε ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, με τις ίδιες διατάξεις του Τίτλου II του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, σχετικά με τη διακρατική υπαγωγή ενός αποσπασμένου εργαζόμενου σε ένα νόμιμο σύστημα. Για λόγους συνοχής, η διάρκεια της διακρατικής υπαγωγής σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης πρέπει να είναι η ίδια με αυτήν που επιτρέπεται από τα νόμιμα συστήματα. Βλ. επίσης το σχόλιο επί του άρθρου 6 παρακάτω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αποσπάσεις δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71.
- η) Στην παράγραφο αυτή ορίζεται το "κράτος μέλος προέλευσης". Στο πλαίσιο της οδηγίας, το κράτος μέλος προέλευσης είναι το κράτος μέλος στο οποίο απασχολούνταν αμέσως πριν από την απόσπασή του και όπου είναι εγκατεστημένο το σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο οποίο υπάγεται.
- θ) Στην παράγραφο αυτή ορίζεται το "κράτος μέλος υποδοχής" ως το κράτος μέλος στο οποίο αποσπάται ο εργαζόμενος.

ΜΕΡΟΣ 3

Μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των εργαζομένων που μετακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άρθρο 4

Το άρθρο 4 αφορά τη διατήρηση των θεμελιωμένων δικαιωμάτων μελών που μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος, παύουν να καταβάλλουν εισφορές σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Στόχος είναι να εξασφαλίζεται η πλήρης διατήρηση των θεμελιωμένων δικαιωμάτων των ασφαλισμένων που παύουν να καταβάλλουν εισφορές σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, όταν μετακινούνται από ένα κράτος μέλος σε άλλο, τουλάχιστον στον ίδιο βαθμό με τους ασφαλισμένους που παύουν να καταβάλλουν εισφορές αλλά εξακολουθούν να διαμένουν στο ίδιο κράτος μέλος. Η διάταξη αυτή αντικατοπτρίζει μια βασική αρχή του κοινοτικού δικαίου, η οποία απορρέει από το άρθρο 48 της συνθήκης, και συγκεκριμένα την αρχή ότι ένας εργαζόμενος που ασκεί το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας δεν αντιμετωπίζεται με λιγότερο ευνοϊκό τρόπο σε σχέση με

έναν εργαζόμενο που παραμένει στο κράτος μέλος προέλευσης. Αυτό σημαίνει ότι ένας εργαζόμενος που παύει να καταβάλλει εισφορές σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, επειδή μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος για να εργαστεί σε άλλον εργοδότη, δεν πρέπει να χάνει τα δικαιώματα που έχει ήδη αποκτήσει στα πλαίσια αυτού του συστήματος, τα οποία θα διατηρούσε εάν άλλαζε εργοδότη παραμένοντας στο ίδιο κράτος μέλος.

Άρθρο 5

Το άρθρο αυτό υπενθυμίζει μια πολύ σημαντική αρχή του κοινοτικού δικαίου, δηλαδή εκείνη της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων (άρθρο 73 Β της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας). Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι, σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι παροχές που προβλέπονται από τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης καταβάλλονται στους ασφαλισμένους στα συστήματα αυτά, ή στους εξ αυτών δικαιούχους (μέλη της οικογένειάς τους ή επιζώντες). Η αρχή αυτή ισχύει πάντοτε όταν ένας ασφαλισμένος σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης μεταβαίνει από ένα κράτος μέλος σε άλλο, ανεξαρτήτως λόγου. Η διάταξη αυτή ωστόσο δεν αποσκοπεί στην αποφυγή της φορολόγησης των παροχών στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένο το σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

Άρθρο 6

1. Οι αποσπασμένοι εργαζόμενοι αναμένουν ότι θα επιστρέψουν στο κράτος μέλος προέλευσής τους χωρίς να διακοπεί η θεμελίωση των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων. Συνεπώς, οι εργαζόμενοι αυτοί και οι εργοδότες τους συχνά προτιμούν να συνεχιστεί, κατά τη διάρκεια της απόσπασης, η καταβολή εισφορών στο σύστημα του κράτους μέλους προέλευσης. Στόχος της πρότασης σχετικά με αυτό το συγκεκριμένο θέμα είναι να εξασφαλιστεί αυτή η δυνατότητα και να εναρμονιστούν τα δικαιώματα των εργαζομένων στα πλαίσια ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης με αυτά που έχουν οι εργαζόμενοι βάσει των νόμιμων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στα πλαίσια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71.

Αυτό αντικατοπτρίζει το ρητό αίτημα που υπέβαλαν πολλά κράτη μέλη κατά τη διαδικασία διαβούλευσης (βλ. τμήμα VI παρακάτω).

Το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού προβλέπει ότι το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος ενός κράτους μέλους σε επιχείρηση, στην οποία κανονικά υπάγεται και η οποία τον αποσπά στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προς εκτέλεση εργασίας για λογαριασμό της, εξακολουθεί να υπόκειται στη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της εργασίας δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες. Δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 1 στοιχείο β), η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί κατά άλλο ένα έτος, εάν συναινέσει το κράτος μέλος υποδοχής. Δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, ωστόσο, δύο ή περισσότερα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν με κοινή συμφωνία απόσπαση διάρκειας μεγαλύτερης από δύο έτη. Κατόπιν πρωτοβουλίας της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ασφάλιση των Διακινούμενων Εργαζομένων, η οποία απαρτίζεται από τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και των κυβερνήσεων, το 1984 η

Διοικητική Επιτροπή για την Κοινωνική Ασφάλιση των Διακινούμενων Εργαζομένων ενέκρινε τη σύσταση αριθ. 16¹⁰. Η σύσταση αυτή αποσκοπεί στην προώθηση της χρήσης του άρθρου 17 σε περίπτωση αποσπάσεων εργαζομένων με ειδικές γνώσεις ή ικανότητες, ή προκειμένου να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι της επιχείρησης που τους απασχολεί, υπό τον όρο ότι συναινεί ο εργαζόμενος. Χωρίς να το αναφέρει ρητά, η σύσταση αφορά ιδίως τους εργαζομένους σε πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 1995 εκπονήθηκε μελέτη σχετικά με την πρακτική εφαρμογή αυτών των διατάξεων. Τα πορίσματα της μελέτης υποβλήθηκαν στη δεύτερη ευρωπαϊκή διάσκεψη για την κοινωνική ασφάλιση, που πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη τον Οκτώβριο του 1995¹¹. Παρ' όλο που τα συμπεράσματα πρέπει να συναχθούν με προσοχή από αυτή τη μελέτη¹², η μελέτη παρέχει μια πολύτιμη εικόνα όχι μόνο του αριθμού των αποσπασόμενων αλλά και της διάρκειας των αποσπάσεων μεταξύ κρατών μελών. Πράγματι, από τη μελέτη προκύπτει ότι το 1994 έγιναν 539.169 αποσπάσεις βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 (δηλαδή αποσπάσεις διάρκειας μικρότερης του ενός έτους).

Αιτήσεις στο κράτος μέλος υποδοχής για παράταση της απόσπασης έως τα δύο έτη, δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 1 στοιχείο β), υποβλήθηκαν σπάνια, και συγκεκριμένα το 1994 υποβλήθηκαν μόνον 1.802 τέτοιες αιτήσεις. Το κράτος μέλος υποδοχής επέτρεψε σχεδόν πάντα την παράταση αυτή. Η μελέτη δίνει έμφαση ιδίως στο θέμα ότι όταν απαιτούνταν εξ αρχής μεγαλύτερη διάρκεια απόσπασης, σχεδόν πάντοτε συναπτόταν αμέσως συμφωνία βάσει του άρθρου 17. Κατά κανόνα, η μέγιστη διάρκεια απόσπασης δυνάμει του άρθρου 17 ήταν πέντε έτη. Μεταξύ 1988 και 1994 δυνάμει του άρθρου 17 συνήφθησαν 43.568 συμφωνίες συνολικά (από τις οποίες οι 12.914 συνήφθησαν το 1994).

Το άρθρο 6 προβλέπεται ότι θα καλύψει το μέγιστο αριθμό αποσπασόμενων εργαζομένων που καταβάλλουν εισφορές σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί το σημείο αυτό, ώστε να εξασφαλίζεται ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι της οδηγίας. Συνεπώς, στο πλαίσιο της έκθεσης που θα υποβάλει η Επιτροπή στο Συμβούλιο κατ' εφαρμογήν της παρούσας οδηγίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 12, θα εξεταστεί επίσης η εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι διοικήσεις των κρατών μελών επιτρέπουν στους αποσπασόμενους εργαζομένους που καταβάλλουν εισφορές σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης να επικαλούνται τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

---

10 "Σύσταση αριθ. 16 της 12ης Δεκεμβρίου 1984 σχετικά με τη σύναψη συμφωνιών σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου", ΕΕ C 273, 24.10.1985.

11 "Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης: η απόσπαση εργαζομένων και οι προοπτικές του κοινοτικού συντονισμού στο πλαίσιο του κανονισμού 1408/71".

12 Οι διαθέσιμες στατιστικές πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό αποσπάσεων ήταν ατελείς. Τα μικρότερα κράτη μέλη με κεντρική εκτελεστική δομή είχαν λιγότερες δυσκολίες στην παραγωγή των αριθμητικών στοιχείων που απαιτούνταν έναντι των μεγαλύτερων κρατών μελών με πιο αποκεντρωμένη δομή.

2. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 6 ορίζει ότι όταν εξακολουθούν να καταβάλλονται εισφορές από έναν εργαζόμενο ή για λογαριασμό του σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο κράτος μέλος προέλευσης, το κράτος μέλος υποδοχής πρέπει να αναγνωρίσει ότι αυτό ισοδυναμεί με υπαγωγή σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που είναι εγκατεστημένο στο έδαφός του. Υπό τις συνθήκες αυτές, το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να επιβάλλει την υπαγωγή σε υποχρεωτικό σύστημα που είναι εγκατεστημένο στο έδαφός του.

Η διάταξη αυτή βρίσκεται σε συμφωνία με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Στην απόφασή του *Guiot*¹³, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κρίνει ότι τα άρθρα 59 και 60 της Συνθήκης απαγορεύουν σε κράτος μέλος να υποχρεώνει μια επιχείρηση εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος και εκτελούσα προσωρινώς έργα στο πρώτο κράτος, να καταβάλλει εργοδοτικές εισφορές υπό μορφή "ενσήμων πίστωσης" και "ενσήμων κακοκαιρίας" για εργαζόμενους που απασχολούνται στα έργα αυτά, ενώ η επιχείρηση αυτή υποχρεούται ήδη να καταβάλλει ανάλογες εισφορές, για τους ίδιους εργαζόμενους και για τις ίδιες περιόδους δραστηριότητας, στο κράτος όπου είναι εγκατεστημένη.

Άρθρο 7

Το άρθρο αυτό ασχολείται με την φορολογική πλευρά των εισφορών συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που καταβάλλονται από έναν αποσπασμένο εργαζόμενο ή για λογαριασμό του σε ένα συγκρίσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα στο κράτος μέλος προέλευσης. Το πεδίο εφαρμογής του περιορίζεται σε περιπτώσεις που οι εισφορές συνεχίζουν να καταβάλλονται στα συστήματα αυτά που αφορούν εργαζόμενους που έχουν αποσπαστεί βάσει των όρων του Τίτλου II του κανονισμού 1408/71 ΕΟΚ. Παρά τη μεταχείριση που προβλέπει το παρόν άρθρο γι' αυτήν την ιδιαίτερη κατηγορία εργαζομένων, εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη εξεύρεσης μιας κατάλληλης λύσης για το ευρύτερο πρόβλημα της φορολογίας των συμπληρωματικών συντάξεων στα πλαίσια της Κοινότητας.

Στόχος του παρόντος άρθρου είναι να εξαιρεθούν ενδεχόμενα φορολογικά εμπόδια όσον αφορά την απόσπαση. Για το σκοπό αυτό και σύμφωνα με τις ισχύουσες αρχές της μη εισαγωγής διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης που κατοχυρώνονται από τη Συνθήκη και όπως ερμηνεύεται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, το άρθρο προβλέπει ότι το κράτος μέλος υποδοχής πρέπει να ασκεί την ίδια φορολογική μεταχείριση στις εισφορές που καταβάλλονται σε ένα εγκεκριμένο (από φορολογικής πλευράς) σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο κράτος μέλος προέλευσης, με αυτήν που ασκεί στις εισφορές που καταβάλλονται σε ένα ανάλογο εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που είναι εγκατεστημένο στο έδαφός του.

Το παρόν άρθρο ισχύει μόνο στο βαθμό που το κράτος μέλος υποδοχής διαθέτει φορολογικά δικαιώματα. Επομένως δεν επηρεάζει τη φορολογική μεταχείριση των συνταξιοδοτικών εισφορών, εφόσον τα φορολογικά δικαιώματα παραμένουν στο κράτος μέλος προέλευσης, όπως είναι η περίπτωση αποσπάσεων μικρής χρονικής διάρκειας, όπου οι εργαζόμενοι υπάγονται φορολογικά στο κράτος μέλος υποδοχής. Επίσης, το άρθρο δεν

---

¹³ *Guiot*, υπόθεση C-272/94, απόφαση της 28ης Μαρτίου 1996, Συλλ. σ. I-1905.

επηρεάζει την εκχώρηση φορολογικών δικαιωμάτων μεταξύ κρατών μελών, η οποία γίνεται μέσω διμερών συμφωνιών.

Το άρθρο αυτό ισχύει τόσο για εισφορές που καταβάλλονται από τον αποσπασμένο εργαζόμενο όσο και για εισφορές που καταβάλλονται από άλλο μέρος, όπως για παράδειγμα τον εργοδότη του. Η φορολογική μεταχείριση που προβλέπεται από το συγκεκριμένο άρθρο περιλαμβάνει κάθε μείωση ή πίστωση που χορηγείται σε σχέση με τις συνταξιοδοτικές εισφορές. Περιλαμβάνει επίσης φορολογία ή απαλλαγή από αυτήν, των εισφορών που καταβάλλει είτε ο αποσπασμένος εργαζόμενος είτε ο εργοδότης.

Μαζί με το άρθρο 6, το άρθρο αυτό ισχύει μόνον όταν εξακολουθούν να καταβάλλονται εισφορές σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης του κράτους μέλους στο οποίο ο αποσπασμένος εργαζόμενος εργαζόταν αμέσως πριν από την έναρξη της απόσπασης. Κατ' αυτόν τον τρόπο αφορά τις γνήσιες περιπτώσεις όπου ένας εργαζόμενος επιθυμεί να εξακολουθήσει να θεμελιώνει δικαιώματα κατά τη διάρκεια της απόσπασης σε σύστημα συμπληρωματικής σύνταξης στο οποίο υπάρχει ήδη.

Άρθρο 8

Οι ασφαλισμένοι πρέπει να είναι δεόντως πληροφορημένοι σχετικά με τα δικαιώματά τους σε παροχές συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Πρέπει να τους παρέχονται τα μέσα για να μπορούν να αξιολογούν τις συνέπειες που θα έχει η μετακίνησή τους για εργασία σε ένα άλλο κράτος μέλος στο επίπεδο της σύνταξής τους. Πρέπει να λαμβάνουν πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις, π.χ. σχετικά με την αξία μεταφοράς που θα εφαρμοσθεί, αν αποφασίσουν να μεταφέρουν τα δικαιώματά τους (εφόσον αυτό είναι δυνατόν στα πλαίσια του εν λόγω συστήματος), τις τυχόν συμφωνίες που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών καθώς και το ποσό των παροχών συνταξιοδότησης που θα τους καταβληθεί αν αποφασίσουν να διατηρήσουν τα δικαιώματά τους στο ίδιο σύστημα.

ΜΕΡΟΣ 4

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 9

Το άρθρο αυτό προβλέπει απλώς τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν τις διατάξεις του άρθρου 6 σε αποσπάσεις που αρχίζουν την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας ή μετά από αυτή.

Άρθρο 10

Τυποποιημένη διάταξη που περιλαμβάνεται σε διάφορες οδηγίες σχετικά με το δικαίωμα προσφυγής των προσώπων που αφορά η οδηγία.

Άρθρο 11

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (COM(95) 162 τελικό), της 3ης Μαΐου 1995, σχετικά με το ρόλο των κυρώσεων στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά, η οδηγία προβλέπει μια τελική διάταξη που αφορά τις κυρώσεις.

Άρθρο 12

Το άρθρο αυτό περιέχει τυποποιημένες διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας. Στα κράτη μέλη πρέπει να δοθεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωσή τους με την οδηγία. Όσον αφορά ορισμένες πτυχές της οδηγίας, π.χ. τις προϋποθέσεις διατήρησης των κεκτημένων δικαιωμάτων, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, στην περίπτωση ορισμένων συστημάτων, να συμφωνούν από κοινού τις απαιτούμενες ρυθμίσεις και να τις θέτουν σε εφαρμογή. Όσον αφορά το σημείο αυτό ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα που τους δίνουν τη δυνατότητα να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με την οδηγία. Για λόγους διαφάνειας και σύμφωνα με το πνεύμα της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη οφείλουν να αναφέρονται στην οδηγία για κάθε μέτρο σχετικό με τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο. Όπως συνηθίζεται, η Επιτροπή οφείλει να συντάξει και να υποβάλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και, όπου χρειάζεται, να προτείνει τις τροποποιήσεις που ενδεχομένως θα κριθούν αναγκαίες.

Άρθρο 13

Πρόκειται για τυποποιημένη διάταξη, με την οποία ορίζεται η αρχή ισχύος της οδηγίας.

Άρθρο 14

Στο άρθρο 14 ορίζεται ότι η οδηγία απευθύνεται προς τα κράτη μέλη.

V. ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η παρούσα πρόταση είναι σύμφωνη προς την αρχή της επικουρικότητας αφού πληροί τα δύο κριτήριά της, δηλαδή την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 3β της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αφενός, η αναγκαιότητα της κοινοτικής δράσης αιτιολογείται από την άποψη της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Αυτή η θεμελιώδης ελευθερία που κατοχυρώνεται από τη Συνθήκη συνιστά έναν από τους τέσσερις στυλοβάτες της εσωτερικής αγοράς, όπως ορίζεται στο άρθρο 48 της Συνθήκης. Ενώ τα δικαιώματα των εργαζομένων οι οποίοι κάνουν χρήση αυτής της ελευθερίας προστατεύονται από το 1958 με κανονισμούς για το συντονισμό των διαφόρων εθνικών συστημάτων ασφάλισης, τα δικαιώματα των εργαζομένων στα πλαίσια συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης δεν τυγχάνουν καμιάς προστασίας. Η απώλεια τέτοιων δικαιωμάτων αποτελεί αναντίρρητα ένα εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Λόγω της συμπληρωματικής ή υποκαταστατικής φύσης τους, τα επαγγελματικά συστήματα ασφάλισης φαίνονται να είναι αντίστοιχα με τα νόμιμα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Εντούτοις, όπως τονίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής του Μαρτίου του 1997 με τίτλο "Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση", το τρέχον σύστημα συντονισμού των νόμιμων συστημάτων δεν φαίνεται να ενδείκνυται για τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης". Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα πρέπει επομένως να εκδώσει ειδική πράξη, κατάλληλη να ρυθμίζει το θέμα των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

Επίσης, η χρήση νομοθεσίας (δηλαδή νομικά δεσμευτικών υποχρεώσεων) είναι σαφώς κατάλληλη για την επίτευξη του στόχου της υλοποίησης της ελεύθερης κυκλοφορίας, όταν απαιτούνται αλλαγές των εθνικών νομοθεσιών. Στην παρούσα περίπτωση, η οδηγία αποτελεί το πιο κατάλληλο νομικό μέσο και ένα τυπικό παράδειγμα της λειτουργίας της αρχής της επικουρικότητας, αφού περιορίζεται στη γενική περιγραφή των στόχων που πρέπει να επιτύχουν τα κράτη μέλη, χωρίς να υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των εθνικών συστημάτων. Με την έγκριση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης υπογραμμίσθηκε συγκεκριμένα η σημασία που έχουν οι οδηγίες για τη δημιουργία ενός "χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα". Επομένως, η οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη επαρκή ελευθερία κινήσεων, κάτι που είναι απαραίτητο λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλία των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

VI. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Τα κράτη μέλη, τα στελέχη των ταμείων συνταξιοδότησης, οι εργοδότες και άλλοι διαχειριστές ταμείων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης δεν θα πρέπει να αντιμετωπίσουν σημαντικές δυσκολίες κατά την προσαρμογή στις διατάξεις της νέας πρότασης οδηγίας.

Με την παρούσα πρόταση, η Επιτροπή αποσκοπεί στη βελτίωση της διακρατικής κινητικότητας των μισθωτών και των μη μισθωτών στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς. Η πρόταση καλύπτει τη διατήρηση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, τη διακρατική καταβολή των παροχών και, όσον αφορά τους αποσπασμένους εργαζομένους, τη δυνατότητα εξακολούθησης της καταβολής εισφορών στο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης του κράτους μέλους προέλευσής τους.

Το άρθρο 4 προβλέπει τη διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων όταν ένας εργαζόμενος μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος μόνο στην περίπτωση που, σύμφωνα με τους κανόνες του εν λόγω συνταξιοδοτικού συστήματος, το άτομο αυτό θα διατηρούσε αυτά τα δικαιώματα εάν μετακινούνταν στο εσωτερικό του ίδιου κράτους. Ως αποτέλεσμα, η οδηγία δεν επιβάλλει καμιά πρόσθετη οικονομική ευθύνη στο εν λόγω συνταξιοδοτικό σύστημα, πέρα από αυτή που θα είχε εάν το άτομο άλλαζε απασχόληση εντός του ίδιου κράτους μέλους. Με άλλα λόγια, τα δικαιώματα που έχει θεμελιώσει ο εργαζόμενος κατά τη στιγμή που αποφασίζει να μεταβεί σε άλλο κράτος μέλος εξακολουθούν να καθορίζονται σύμφωνα με τους κανόνες του εν λόγω συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Εάν, εκείνη τη στιγμή, ο εργαζόμενος δεν έχει κατορθώσει να συμπληρώσει την ελάχιστη περίοδο θεμελίωσης, δεν θα υπάρχει κανένα θεμελιωμένο δικαίωμα που να μπορεί να διατηρηθεί. Από την άποψη αυτή, η κατάσταση του εργαζομένου δεν διαφέρει σε τίποτα από εκείνη ενός συναδέλφου του που αλλάζει απασχόληση προκειμένου να εργαστεί σε άλλη επιχείρηση στο ίδιο κράτος μέλος.

Το δεύτερο σκέλος της πρότασης αφορά την εξασφάλιση της διακρατικής καταβολής συντάξεων. Αυτό δεν θα πρέπει να δημιουργήσει κανένα πρόσθετο κόστος, αφού αντικατοπτρίζει απλώς μια ισχύουσα αρχή της κοινοτικής νομοθεσίας, την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων, όπως ορίζεται στο άρθρο 73B της συνθήκης. Η διάταξη είναι καθαρά δηλωτική της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας.

Το τρίτο σκέλος της πρότασης αφορά τους εργαζομένους που αποσπώνται προσωρινά από ένα κράτος μέλος σε ένα άλλο. Για στοιχεία σχετικά με τον αριθμό αποσπάσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, βλ. το σχόλιο επί του άρθρου 6 παραπάνω. Πρέπει ωστόσο να υπογραμμιστεί ότι μόνον ένα ορισμένο ποσοστό αποσπασμένων εργαζομένων θα εξακολουθήσει να καταβάλλει εισφορές σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Το 1990, έγινε μια εκτίμηση¹⁴ του συνολικού αριθμού διακινούμενων εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (όχι μόνον των αποσπασμένων) με δικαιώματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης. Σύμφωνα με αυτή την εκτίμηση, ο αριθμός τους ανερχόταν στα 256.000 άτομα για τα δώδεκα τότε κράτη μέλη, ποσοστό δηλαδή που μόλις ξεπερνά το 10% του συνολικού αριθμού των διακινούμενων εργαζομένων. Επιπλέον, πάνω από το 50% προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

Όσον αφορά τους εργαζομένους σε πολυεθνικές επιχειρήσεις, η διάταξη αυτή θα διευκολύνει ιδιαίτερα την απόσπαση εκτελεστικού και διαχειριστικού προσωπικού σε άλλο κράτος μέλος, είτε στην ίδια επιχείρηση είτε σε υποκατάστημα. Βλ. επίσης το σχόλιο επί του άρθρου 6 παραπάνω, το οποίο εξετάζει τη χρήση του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και τη σύσταση αριθ. 16 της Διοικητικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ασφάλιση των Διακινούμενων Εργαζομένων.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την παρούσα πρόταση, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να περιορίζουν την αναδρομική ισχύ της διάταξης αυτής στους αποσπασμένους εργαζόμενους.

Παρ' όλο που οι δυνητικές φορολογικές συνέπειες της πρότασης στις αποσπάσεις είναι δύσκολο να προβλεφθούν, είναι πιθανό ότι δεν θα είναι μεγάλες, με βάση τις παρακάτω παρατηρήσεις. Πρώτον, η οδηγία δεν επηρεάζει διμερείς ρυθμίσεις για την παραχώρηση φορολογικών δικαιωμάτων μεταξύ κρατών μελών. Καλύπτει μόνον την αντιμετώπιση της συνέχισης της καταβολής εισφορών σε ένα συνταξιοδοτικό σύστημα στο βαθμό που το κράτος μέλος υποδοχής έχει φορολογικά δικαιώματα. Σε πολλές περιπτώσεις, π.χ. όταν η απόσπαση είναι σύντομης διάρκειας, ο αποσπασόμενος εργαζόμενος θα εξακολουθεί, για φορολογικούς λόγους, να είναι κάτοικος του κράτους μέλους προέλευσης και θα εξακολουθεί να δικαιούται τις φορολογικές απαλλαγές που προβλέπονται σε αυτό το κράτος μέλος.

Δεύτερον, ο αριθμός των αποσπασμένων εργαζομένων που υπάγονται σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης αντιπροσωπεύει πολύ μικρό ποσοστό του εργατικού δυναμικού (βλ. τις παραπάνω παρατηρήσεις).

Επιπλέον, οι φορολογικές διατάξεις σχετικά με τους αποσπασμένους εργαζόμενους περιορίζονται σε περιπτώσεις όπου συνεχίζεται η καταβολή εισφορών σε εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που είναι εγκατεστημένο στο κράτος μέλος στο οποίο απασχολούνταν ο αποσπασμένος εργαζόμενος αμέσως πριν από την απόσπασή του. Η συγκεκριμένη έμφαση στη συνέχιση της καταβολής εισφορών σε σύστημα του κράτους μέλους προέλευσης θα πρέπει να αποτρέψει την περίπτωση εκμετάλλευσης για λόγους φοροδιαφυγής των διαφορών των φορολογικών κανόνων και θα περιορίσει τις δυνητικές επιδράσεις στο εισόδημα που θα μπορούσε να έχει το μέτρο.

---

¹⁴ Έγγραφο που υποβλήθηκε στο "Διεθνές σεμινάριο για το μέλλον των συστημάτων επικουρικής συνταξιοδότησης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα - 1992 και μετά" από J. Jolliffe, Πανεπιστήμιο Βρέμης, 1990

VII. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ

Για τη συζήτηση του σχεδίου πρότασης πραγματοποιήθηκε στις 7 Μαρτίου 1997 συνεδρίαση της Επιτροπής και των εκπροσώπων των κρατών μελών. Δώδεκα κράτη μέλη διαβίβασαν στη συνέχεια στην Επιτροπή αναλυτικότερα και τεχνικά γραπτά σχόλια. Τα περισσότερα από αυτά έχουν ληφθεί υπόψη στο σχέδιο πρότασης.

Τα κράτη μέλη υποστήριξαν τη γενική προσέγγιση της πρότασης και έκριναν ότι αντανάκλα τις απόψεις της ομάδας υψηλού επιπέδου Veil, ιδίως όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντανάκλαται στο κείμενο η αρχή της διαφύλαξης των κεκτημένων δικαιωμάτων.

Στις 30 Απριλίου 1997, ζητήθηκε από τους κοινωνικούς εταίρους να σχολιάσουν το σχέδιο πρότασης και ως συνέχεια πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 1997 ένα σεμινάριο. Όσον αφορά τα γραπτά σχόλια των κοινωνικών εταίρων, η ETUC υποστήριξε ιδιαίτερα την πρόταση. Η CEC (Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Στελεχών Επιχειρήσεων) την υποστήριξε επίσης, αλλά θα επιθυμούσε η πρόταση να πηγαίνει κατά τι πιο μακριά, και υπογράμμισε το πρόβλημα των μακρόχρονων περιόδων θεμελίωσης. Το πρόβλημα αυτό έχει εξεταστεί στο πράσινο βιβλίο "Οι συμπληρωματικές συντάξεις στην ενιαία αγορά"¹⁵ που υπέβαλε η Επιτροπή στις 10 Ιουνίου 1997.

Η EUROCADRES υποστήριξε πλήρως το σχέδιο πρότασης, ενώ η UNICE υποστήριξε τη γενική προσέγγιση αλλά εξέφρασε κάποιες επιφυλάξεις ως προς τη διατύπωση ορισμένων διατάξεων. Πολλά από αυτά τα σχόλια ελήφθησαν υπόψη στο τρέχον σχέδιο.

Η CEC και η UNICE ζήτησαν συγκεκριμένα να καλύψει η πρόταση και τα φορολογικά θέματα.

VIII. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΕΟΧ

Η ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων είναι ένας από τους στόχους και τις αρχές της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο η οποία τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1994. Στο κεφάλαιο 1 του τρίτου μέρους σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, τα άρθρα 28, 29 και 30 αφιερώνονται στην ελεύθερη κυκλοφορία των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων. Ειδικότερα το άρθρο 29 επαναλαμβάνει τις αρχές που εμφανίζονται στο άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΚ σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των ατόμων που ασκούν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας. Κατά συνέπεια, η παρούσα πρόταση οδηγίας, εφόσον εγκριθεί, πρέπει να ενσωματωθεί στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

---

¹⁵ Οι επικουρικές συντάξεις στην ενιαία αγορά - πράσινο βιβλίο. 10 Ιουνίου 1997, COM(97) 283.

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής
συνταξιοδότησης των μισθωτών και των αυτοαπασχολούμενων
που μετακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως τα άρθρα 51 και 235,

την πρόταση της Επιτροπής¹⁶,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹⁷,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁸,

Εκτιμώντας:

ότι μια από τις θεμελιώδεις ελευθερίες της Κοινότητας είναι η ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων· ότι η συνθήκη προβλέπει ότι το Συμβούλιο λαμβάνει ομοφώνως, στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων·

ότι η κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων εξασφαλίζεται από νόμιμα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης καθώς και συστήματα συμπληρωματικής κοινωνικής ασφάλισης·

ότι η νομοθεσία που έχει ήδη θεσπιστεί από το Συμβούλιο με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων στην Κοινότητα καθώς και των μελών των οικογενειών τους, και ιδιαίτερα οι κανονισμοί (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71¹⁹ και 574/72²⁰, αφορούν μόνο τα κατά νόμον συστήματα συνταξιοδότησης·

ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συνήλθε στις 16 και 17 Ιουνίου 1997 στο Άμστερνταμ υπογράμμισε και πάλι τη σημασία που αποδίδει στην εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, ως βασικό στοιχείο της συνολικής στρατηγικής για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης σε όλη την Ένωση·

---

¹⁶ ΕΕ ...

¹⁷ ΕΕ ...

¹⁸ ΕΕ ...

¹⁹ ΕΕ L 149, 5.7.1971, σ. 2. Κανονισμός, όπως ενημερώθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 118/97, (ΕΕ L 28, 30.1.1997, σ. 1) όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1290/97 (ΕΕ L 176, 4.7.1997, σ. 1).

²⁰ ΕΕ L 74, 27.3.1972, σ. 1. Κανονισμός όπως ενημερώθηκε τελευταία από τον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ.118/97 (βλ. υποσ. 19).

ότι, για το λόγο αυτό, το προαναφερθέν Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο ψήφισμά του για την ανάπτυξη και την απασχόληση²¹, συμφώνησε για την ανάληψη συγκεκριμένης δράσης προκειμένου να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή πρόοδος στην οριστική ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς: να καταστούν αποτελεσματικότεροι οι κανόνες, να αντιμετωπισθούν οι κυριότερες εναπομείνουσες στρεβλώσεις της αγοράς, να αποφευχθεί ο επιζήμιος φορολογικός ανταγωνισμός, να αρθούν τα τομεακά εμπόδια στην ολοκλήρωση της αγοράς και να παραδοθεί εσωτερική αγορά προς όφελος όλων των πολιτών.

ότι το Συμβούλιο, στη σύστασή του της 27ης Ιουλίου 1992 (92/442/ΕΟΚ), για τη σύγκλιση των στόχων και των πολιτικών κοινωνικής προστασίας²², συνιστά στο σημείο I.5(η) "να ευνοηθεί, εφόσον είναι αναγκαίο, η διαμόρφωση των προϋποθέσεων απόκτησης συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ιδίως όσον αφορά τις συμπληρωματικές συντάξεις, προκειμένου να εξαλειφθούν τα εμπόδια για την κινητικότητα των εργαζομένων".

ότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την κατάλληλη προστασία των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, στην περίπτωση που ο εργαζόμενος διακινείται από ένα κράτος μέλος σε άλλο.

ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων, που αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της Κοινότητας, δεν περιορίζεται στους μισθωτούς αλλά επεκτείνεται και στους μη μισθωτούς, στα πλαίσια της ελεύθερης εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένες εγγυήσεις όσον αφορά τη διατήρηση των θεμελιωμένων δικαιωμάτων τους που απορρέουν από τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της καταβολής των παροχών που δικαιούνται τα μέλη και τα πρώην μέλη συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, όπως επίσης και τα μέλη των οικογενειών τους ή οι επιζώντες αυτών σε όλα τα κράτη μέλη, δεδομένου ότι πλέον, βάσει του άρθρου 73B της συνθήκης απαγορεύεται κάθε περιορισμός της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων και των πληρωμών.

ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, οι εθνικές ρυθμίσεις πρέπει να προσαρμοστούν προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα συνέχισης της καταβολής εισφορών σε ένα εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ενός κράτους μέλους, από τον ίδιο τον εργαζόμενο ή για λογαριασμό του, όταν αυτός αποσπάται για σύντομο χρονικό διάστημα σε άλλο κράτος μέλος.

ότι, για το λόγο αυτό, η Συνθήκη απαιτεί όχι μόνο την εξάλειψη κάθε είδους διάκρισης λόγω εθνικότητας αλλά και την άρση κάθε εθνικού μέτρου που ενδεχομένως περιορίζει ή εμποδίζει την άσκηση εκ μέρους των εργαζομένων των βασικών δικαιωμάτων που εγγυάται η Συνθήκη, όπως έχουν ερμηνευτεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε αλληπάλληλες αποφάσεις.

ότι, αν και η παρούσα οδηγία ισχύει για τον περιορισμένο τομέα εφαρμογής των αποσπασμένων εργαζομένων, εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη εξεύρεσης μιας κατάλληλης λύσης στο ευρύτερο πρόβλημα της φορολογίας των συμπληρωματικών συντάξεων εντός της Κοινότητας.

---

²¹ ΕΕ C 236, 2.8.1997, σ. 3.

²² ΕΕ L 245, 26.8.1992, σ. 49.

ότι οι εργαζόμενοι που ασκούν το δικαίωμά τους της ελεύθερης κυκλοφορίας πρέπει να ενημερώνονται ανάλογα από τους αρμόδιους για τη διαχείριση των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, ειδικά όσον αφορά τις επιλογές και τις εναλλακτικές λύσεις που τους προσφέρονται.

ότι η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει την εφαρμογή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και των κανόνων περί ανταγωνισμού της Συνθήκης στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

ότι, για λόγους ποικιλομορφίας όσον αφορά τα συστήματα συμπληρωματικής κοινωνικής ασφάλισης, η Κοινότητα πρέπει να θεσπίσει μόνον ένα γενικό πλαίσιο στόχων, αφήνοντας τα κράτη μέλη να επιλέξουν ελεύθερα τα μέτρα για την επίτευξη των στόχων αυτών.

ότι τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους αυτούς, πρέπει να προσαρμόσουν τις εθνικές τους νομοθεσίες και ότι, στην περίπτωση αυτή, το κατάλληλο νομοθετικό μέσον είναι η έκδοση μιας οδηγίας.

ότι, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 3B της Συνθήκης, οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά σε επίπεδο κρατών μελών και συνεπώς θα είναι καλύτερη η επιδίωξή τους σε κοινοτικό επίπεδο· ότι η παρούσα οδηγία περιορίζεται στις ελάχιστες απαιτήσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτών των στόχων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 1

Στόχος της οδηγίας είναι η εξασφάλιση της κατάλληλης προστασίας των δικαιωμάτων που έχουν θεμελιώσει ή πρόκειται να θεμελιώσουν οι ασφαλισμένοι σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, οι οποίοι διακινούνται από ένα κράτος μέλος σε άλλο. Η προστασία αυτή αφορά κυρίως τη διατήρηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο συστημάτων τόσο προαιρετικής όσο και υποχρεωτικής συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, με εξαίρεση τα συστήματα που καλύπτονται ήδη από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71.

Άρθρο 2

Η οδηγία ισχύει για ασφαλισμένους σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, οι οποίοι έχουν θεμελιώσει ή πρόκειται να θεμελιώσουν σχετικά δικαιώματα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, καθώς επίσης και για τα μέλη των οικογενειών και τους επιζώντες αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Ορισμοί

Άρθρο 3

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ορίζονται:

- α) ως "συμπληρωματική σύνταξη", οι παροχές αναπηρίας, αποχώρησης και επιζώντων που συμπληρώνουν ή αντικαθιστούν τις παροχές που προβλέπονται για τις ίδιες περιπτώσεις στα πλαίσια των κατά νόμον συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

- β) ως "σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης", κάθε επαγγελματικό σύστημα συνταξιοδότησης και συλλογική συμφωνία που εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό, όπως: ομαδική σύμβαση ασφάλισης, κλαδικό ή τομεακό στατικά διανεμητικό σύστημα, κεφαλαιοποιητικό σύστημα, ή υπόσχεση συνταξιοδότησης που υποστηρίζεται από λογιστικά αποθέματα, που προορίζονται για τη χορήγηση συμπληρωματικής σύνταξης σε μισθωτούς και μη μισθωτούς.
- γ) ως "εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης", ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης το οποίο, στο κράτος μέλος που ισχύει, πληροί τους όρους που απαιτούνται από το εν λόγω κράτος μέλος για τη χορήγηση ειδικών φορολογικών απαλλαγών που προβλέπονται σε σχέση με τη χορήγηση συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.
- δ) ως "συνταξιοδοτικά δικαιώματα", κάθε παροχή που δικαιούται ο ασφαλισμένος στο πλαίσιο ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.
- ε) ως "θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα", όλα τα δικαιώματα σε παροχές που έχουν αποκτηθεί με την κάλυψη των ελάχιστων προϋποθέσεων, ειδικά όσον αφορά τις περιόδους θεμελίωσης που απαιτούνται από τους κανόνες που διέπουν ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης· ως "περίοδος θεμελίωσης", κάθε περίοδος που συνυπολογίζεται για την υπαγωγή σε ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης και την απόκτηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτό.
- (στ) ως "εργαζόμενος", κάθε μισθωτός ή μη μισθωτός.
- ζ) ως "αποσπασμένος εργαζόμενος", το άτομο που έχει αποσπαστεί για εργασία σε άλλο κράτος μέλος και το οποίο, βάσει των διατάξεων του Τίτλου II του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, συνεχίζει να υπάγεται στη νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής, η δε "απόσπαση" ερμηνεύεται σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό.
- η) ως "κράτος μέλος καταγωγής", το κράτος μέλος στο οποίο ο εργαζόμενος εργαζόταν αμέσως πριν από την απόσπασή του και στο οποίο ισχύει το σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο οποίο είναι ασφαλισμένος.
- θ) ως "κράτος μέλος υποδοχής", το κράτος μέλος στο οποίο αποσπάται ο εργαζόμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των εργαζομένων που διακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άρθρο 4

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της διατήρησης των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των ασφαλισμένων σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, όταν αυτοί μετακινούνται από ένα κράτος μέλος σε άλλο. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την πλήρη διατήρηση των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των ασφαλισμένων που δεν καταβάλλουν πλέον εισφορές σε ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, ως απόρροια της διακίνησής τους από ένα κράτος μέλος σε άλλο, τουλάχιστον στον ίδιο βαθμό στον οποίο τα δικαιώματα αυτά εξασφαλίζονται στην περίπτωση ασφαλισμένων που δεν καταβάλλουν πλέον εισφορές σε ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης αλλά συνεχίζουν να παραμένουν στο εν λόγω κράτος μέλος. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται και στα μέλη των οικογενειών και τους επιζώντες των ασφαλισμένων.

Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, όσον αφορά τους ασφαλισμένους σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους και τους επιζώντες αυτών, ότι τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης καταβάλλουν πλήρως, σε άλλο κράτος μέλος, όλες τις παροχές που προβλέπονται στο πλαίσιο αυτών των συστημάτων.

Άρθρο 6

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για την παροχή της δυνατότητας συνέχισης της καταβολής των εισφορών από τον ίδιο τον ασφαλισμένο εργαζόμενο ή για λογαριασμό του σε ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης του κράτους μέλους καταγωγής, κατά τη διάρκεια της απόσπασής του στο κράτος μέλος υποδοχής.
2. Σε περίπτωση που, δυνάμει της παραγράφου 1, συνεχίζεται η καταβολή των εισφορών σε ένα σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο κράτος μέλος καταγωγής, το κράτος μέλος υποδοχής αναγνωρίζει τις εισφορές αυτές ως ισοδύναμες των εισφορών που καταβάλλονται σε σύστημα του κράτους μέλους υποδοχής.

Άρθρο 7

Σε περίπτωση που συνεχίζεται η καταβολή εισφορών σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 σε ένα εγκεκριμένο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, το κράτος μέλος υποδοχής, στο βαθμό που διαθέτει φορολογικά δικαιώματα, αντιμετωπίζει τις εισφορές αυτές κατά τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζει τις εισφορές που καταβάλλονται σε ένα ανάλογο εγκεκριμένο σύστημα συνταξιοδότησης στο κράτος μέλος υποδοχής.

Άρθρο 8

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε οι αρμόδιοι για τη διαχείριση των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης να παρέχουν κατάλληλη ενημέρωση στα μέλη του συστήματος σχετικά με τις συντάξεις τους και τις επιλογές που έχουν στη διάθεσή τους, στα πλαίσια του εν λόγω συστήματος, όταν μετακινούνται προς άλλο κράτος μέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 9

Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να εφαρμόσουν τις διατάξεις του άρθρου 6 μόνο για αποσπάσεις που αρχίζουν την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η παρούσα οδηγία ή μετά από αυτήν.

Άρθρο 10

Τα κράτη μέλη ενσωματώνουν στις εθνικές τους νομοθεσίες τα μέτρα που απαιτούνται για την παροχή της δυνατότητας σε άτομα που θεωρούν ότι αδικούνται από τη μη εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας να διεκδικήσουν τις απαιτήσεις τους δικαστικώς, αφού πρώτα έχουν προσφύγει ενδεχομένως σε άλλες αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 11

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα των κυρώσεων που επιβάλλονται στις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε εκτέλεση της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η θέση τους σε εφαρμογή. Οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν αυτές τις διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο 18 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 12

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο εντός 18 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία αυτή τίθεται σε ισχύ ή εξασφαλίζουν, το αργότερο έως την ημερομηνία αυτή, ότι οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι έχουν συνάψει συμφωνίες που περιέχουν τις απαιτούμενες διατάξεις. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα που εγγυώνται τη διηνεκή αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από τέτοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις αρμόδιες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας εθνικές αρχές.

2. Το αργότερο δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτει η παρούσα οδηγία.

Μέχρι την ίδια ημερομηνία, τα κράτη μέλη υποβάλλουν πίνακα των εθνικών διατάξεων που υφίσταντο ήδη ή που εισήχθησαν για τη συμμόρφωση προς κάθε διάταξη της παρούσας οδηγίας.

3. Βάσει των πληροφοριών που θα θέσουν στη διάθεσή της τα κράτη μέλη, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, έξη έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Η έκθεση θα αναφέρεται στην εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και, όπου χρειάζεται, θα προτείνει ενδεχομένως αναγκαίες τροποποιήσεις.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την 20ή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 14

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ
ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ,
ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ, ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τίτλος της πρότασης: Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων επικουρικής συνταξιοδότησης των εργαζομένων που μετακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στοιχεία του εγγράφου: 97003

1. Αν λάβουμε υπόψη την αρχή της επικουρικότητας, γιατί είναι αναγκαία η κοινοτική νομοθεσία στον τομέα αυτό και ποιοι είναι οι κύριοι στόχοι;

Η προτεινόμενη οδηγία είναι απαραίτητη για τη δυνατότητα πραγματοποίησης της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων. Πράγματι, θα επιτρέψει στους εργαζομένους να διατηρούν τα δικαιώματά τους επικουρικής συνταξιοδότησης και θα μειώσει τη σημερινή αποθάρρυνση αυτών να κάνουν χρήση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας.

Ο αντίκτυπος στις επιχειρήσεις

2. Ποιον θα αφορά η πρόταση;

Η προτεινόμενη οδηγία θα έχει συνέπειες για όλες τις επιχειρήσεις που συνδέονται με επικουρικό σύστημα συνταξιοδότησης, δηλαδή ουσιαστικά τις ασφαλιστικές εταιρείες, τα ταμεία συνταξιοδότησης, τα διάφορα είδη ταμείων σύνταξης γήρατος, τα ταμεία αλληλοβοήθειας, τις ενώσεις αλληλοβοήθειας, τους οργανισμούς πρόνοιας.

Καθόσον το μέγεθος της επιχείρησης δεν αποτελεί κριτήριο, η πρόταση μπορεί να αφορά επίσης τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όμως υπολογίζεται ότι ο αριθμός τους θα είναι αρκετά περιορισμένος. Πράγματι, οι εργαζόμενοι τους οποίους αφορά η πρόταση είναι κατά κανόνα άτομα που εργάζονται σε μεγάλες επιχειρήσεις.

Ο αριθμός των επιχειρήσεων που αφορά η πρόταση στα διάφορα κράτη μέλη διαφέρει κατά πολύ, ενώ διαπιστώνεται ακόμη ότι τα συστήματα επικουρικής συνταξιοδότησης παρουσιάζουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ τους στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η πρόταση αφορά ιδιαίτερα για παράδειγμα το Ηνωμένο Βασίλειο, τις Κάτω Χώρες και τη Γερμανία.

3. Ποια μέτρα θα πρέπει να λάβουν οι επιχειρήσεις για να συμμορφωθούν με την πρόταση;

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη. Τα μέτρα που θα λάβουν τα κράτη μέλη θα έχουν κατ' ανάγκη συνέπειες στις επιχειρήσεις που είναι διαχειριστές επικουρικών συστημάτων συνταξιοδότησης, καθόσον αυτές θα πρέπει να σέβονται τις εθνικές ρυθμίσεις που καθιερώνονται κατ' εφαρμογή της οδηγίας.

Αρμόζει να γίνει διάκριση μεταξύ των διατάξεων που υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα (άρθρο 4, άρθρο 5, άρθρο 6 και άρθρα 7 και 8) και των διατάξεων που ενθαρρύνουν ή καλούν (άρθρο 7, άρθρο 1) τα κράτη να λάβουν τέτοια μέτρα, διότι, στην τελευταία περίπτωση βέβαια, οι επιχειρήσεις δεν θα οφείλουν να λαμβάνουν ιδιαίτερα μέτρα παρά αν τα κράτη αποφάσισαν να βελτιώσουν την κατάσταση ή αν η ευθύνη βαρύνει εξ ολοκλήρου τα κράτη μέλη (7).

Η διάκριση αυτή οδηγεί επομένως στην παρουσίαση των διαφόρων σχηματικών περιπτώσεων που περιλαμβάνει η οδηγία. Εντούτοις, αρμόζει να τονισθεί το γεγονός ότι τα δικαιώματα συνταξιοδότησης γνωρίζουν σε κάθε κράτος μέλος διαφορετικές συνθήκες, πράγμα που προϋποθέτει ότι ορισμένα κράτη μέλη, συγκεκριμένα οι επιχειρήσεις που είναι διαχειριστές επικουρικών συστημάτων, σέβονται ήδη ορισμένες υποθετικές περιπτώσεις. Με άλλα λόγια, η κατάσταση των διαφόρων επικουρικών συστημάτων στα διάφορα κράτη μέλη δεν προϋποθέτει τις ίδιες ανάγκες μετατροπών προς εφαρμογή των κανόνων της οδηγίας.

Είναι επομένως δυνατόν να απαριθμηθούν 5 υποθετικές περιπτώσεις:

1. Διατήρηση κεκτημένων δικαιωμάτων (άρθρο 4)
2. Καταβολή παροχών σε άλλο κράτος μέλος (άρθρο 5).
3. Διατήρηση της ασφάλισης καταγωγής (άρθρο 6).
4. Φορολογική μεταχείριση (άρθρο 7).
5. Δικαίωμα πληροφόρησης (άρθρο 8).

1. Διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων

Τα ταμεία συνταξιοδότησης θα πρέπει να λάβουν μέτρα, έτσι ώστε να προσφέρουν την εγγύηση σε κάθε ασφαλισμένο ότι θα διατηρεί τα κεκτημένα δικαιώματά του στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αποχωρεί από το ταμείο συνταξιοδότησης, δηλαδή θέτει τέρμα στη ασφάλισή του με την ευκαιρία αλλαγής απασχόλησης ή δραστηριότητας. Φαίνεται ότι τα κράτη μέλη φροντίζουν ήδη κατά κανόνα, με ορισμένες εξαιρέσεις, για τη διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των συστημάτων καθορισμένων παροχών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προβαίνουν σε περιοδική προσαρμογή των δικαιωμάτων, έτσι ώστε να αποφεύγεται η υποτίμηση της νομισματικής αξίας. Επομένως, προς στιγμήν, μόνον η Αυστρία (λογιστικά αποθέματα και ταμεία συνταξιοδότησης), η Φινλανδία (TEL και καταχωρημένα ιδιωτικά συστήματα), η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν καθιερώσει μεθόδους "τιμαριθμοποίησης" των δικαιωμάτων που διατηρούνται υπέρ των πρώην ασφαλισμένων. Στα άλλα κράτη μέλη, είναι προφανής ένας ορισμένος νομοθετικός αντίκτυπος της οδηγίας.

Αντίθετα, στο πλαίσιο των συστημάτων καθορισμένων συνεισφορών, δεν φαίνεται να υπάρχει νομοθετικός αντίκτυπος, καθόσον οι καταστάσεις που επικρατούν στα κράτη μέλη φαίνονται να συμφωνούν με την προϋπόθεση που θέτει η οδηγία. Εντούτοις, τα γαλλικά επικουρικά συστήματα AGIRC και ARRCO χρησιμοποιούν την τεχνική της κατανομής και όχι της καταβολής συνεισφορών, πράγμα το οποίο τους επιτρέπει να επαναξιολογούν τις διατηρούμενες παροχές, ανάλογα με την μέση τάση του επιπέδου αμοιβής των ενεργών ασφαλισμένων.

2. Καταβολή παροχών σε άλλο κράτος μέλος

Οι επιχειρήσεις που έχουν τη διαχείριση επικουρικών συστημάτων συνταξιοδότησης φέρουν στο εξής, δυνάμει των άρθρων 73 και επόμενων της συνθήκης, την υποχρέωση να εξασφαλίζουν την πλήρη καταβολή στα άλλα κράτη μέλη όλων των παροχών που οφείλονται στους ασφαλισμένους ή πρώην ασφαλισμένους που διακινούνται. Η χορήγηση αυτών των παροχών κατά την εκκαθάριση αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο.

3. Διατήρηση της ασφάλισης καταγωγής

Οι επιχειρήσεις θα είναι υποχρεωμένες να διατηρούν την ασφάλιση ενός εργαζομένου σε ένα επικουρικό σύστημα συνταξιοδότησης του κράτους μέλους καταγωγής του, εφόσον συντρέχουν δύο προϋποθέσεις (προσωρινός χαρακτήρας και πιθανή επιστροφή). Ο νομοθετικός αντίκτυπος αυτού του άρθρου 6 στις επιχειρήσεις είναι σημαντικός. Κατ'αυτόν τον τρόπο επιτρέπεται στους εργαζομένους σε πολυεθνικούς ομίλους να παραμένουν ασφαλισμένοι στο ομαδικό σύστημα της χώρας καταγωγής τους.

4. Δημοσιονομική μεταχείριση

Αυτό το άρθρο 7, που παρουσιάζει εξαιρετική ευκαμψία, δεν έχει αντίκτυπο στις επιχειρήσεις, καθόσον αφορά τις φορολογικές αρχές.

5. Δικαίωμα πληροφόρησης

Ο νομοθετικός αντίκτυπος αυτού του άρθρου 8 στις επιχειρήσεις είναι εμφανής. Οι υπεύθυνοι των επικουριών συστημάτων συνταξιοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, οφείλουν να τηρούν μια υποχρέωση διαφάνειας, την οποία τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιβάλλουν. Οι επιχειρήσεις φέρουν κατ' αυτόν τον τρόπο υποχρέωση παροχής ακριβών και τακτικών πληροφοριών στους ασφαλισμένους τους, έτσι ώστε να επιτρέπεται η επιλογή της κινητικότητας με πλήρη γνώση της κατάστασης. Αυτή η υποχρέωση απαιτεί να προβλέπονται οι ανάγκες των ασφαλισμένων και επομένως προϋποθέτει αποτελεσματική παρουσία αλλά και ακρόαση.

Τέλος, αυτή η οδηγία έχει βέβαιο αντίκτυπο, ουσιαστικά νομοθετικό, στις επιχειρήσεις που διαχειρίζονται δικαιώματα επικουρικής συνταξιοδότησης. Γενικά, τα καθήκοντα των επιχειρήσεων δεν πρόκειται να επιφέρουν αναστάτωση των σημερινών εθνικών ρυθμίσεων, πρόκειται όμως ασφαλώς να απαιτήσουν νομοθετικές προσαρμογές, καθώς και την υιοθέτηση πολύ πιο ανοικτής συμπεριφοράς και στάσης των επιχειρήσεων στην πράξη. Αρμόζει εντούτοις να υπογραμμισθεί ότι ο αντίκτυπος αυτός αναστέλλεται από τη γενική διάταξη της μη αναδρομικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 9.

4. Ποια οικονομικά αποτελέσματα ενδέχεται να έχει η πρόταση;

α) Στην απασχόληση

Καθόσον η οδηγία αυτή συμβάλλει στην πραγματική εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, τα ευεργετικά αποτελέσματα στην απασχόληση είναι έκδηλα. Οι μισθωτοί εργαζόμενοι δεν θα διστάζουν πλέον να μεταβούν για να καταλάβουν μια θέση απασχόλησης σε άλλο κράτος μέλος, δηλαδή τουλάχιστον δεν θα αποθαρρύνονται πλέον από την ενδεχόμενη απώλεια των δικαιωμάτων τους επικουρικής συνταξιοδότησης. Οι εργαζόμενοι έχουν έτσι την ευχέρεια να ανταποκρίνονται σε προσφορές απασχόλησης που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη και επομένως πολλαπλασιάζονται οι ευκαιρίες τους να βρουν απασχόληση η οποία να ταιριάζει απόλυτα με τα επαγγελματικά προσόντα τους. Οι ανεξάρτητοι εργαζόμενοι έχουν επίσης την ευχέρεια να εγκαθίστανται σε άλλο κράτος μέλος ή συγκεκριμένα σε περιφέρεια όπου φαίνεται ότι οι δραστηριότητές τους θα μπορούσαν να αναπτυχθούν. Η προσφορά και η ζήτηση απασχόλησης έχουν κατ'αυτόν τον τρόπο όλες τις πιθανότητες να εξισωθούν, γεγονός που θα ωφελήσει την κατάσταση της απασχόλησης, θα τη βελτιώσει χωρίς αμφιβολία και, επιπλέον, θα συμβάλει στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β) Στις επενδύσεις και στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων

Σε κάθε κράτος μέλος, τα επικουρικά συστήματα συνταξιοδότησης δεν χρηματοδοτούνται κατά τον ίδιο τρόπο. Επομένως, το κριτήριο της χρηματοδότησης (κεφαλαιοποίηση, διανεμητικό σύστημα, συσσώρευση αποθεμάτων, δηλαδή είτε παροχές εγγεγραμμένες στο παθητικό του ισολογισμού ή σύστημα λογιστικών αποθεμάτων είτε ενεργητικό που κατακρατείται από ένα ταμείο συνταξιοδότησης) καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις διαφορετικές καταστάσεις, συγκεκριμένα όσον αφορά τις επενδύσεις.

Η τεχνική της κεφαλαιοποίησης χρησιμοποιείται συχνά για τη χρηματοδότηση των ιδιωτικών συντάξεων. Αντιστοιχεί σε ένα τύπο οικονομικής διαχείρισης ενός κεφαλαίου, ο οποίος προϋποθέτει τοποθετήσεις και συσσώρευση κερδών. Αυτή η τεχνική απαιτεί καθορισμένες συνεισφορές. Τα ταμεία συνταξιοδότησης και οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι επιχειρήσεις που ανατρέχουν συνηθέστερα σε αυτό το είδος τεχνικής. Χάρη σ' αυτή την τεχνική συσσωρεύεται ένα μεγάλο σύνολο κεφαλαίων, κυρίως σε ορισμένα κράτη μέλη που ανατρέχουν κυρίως σ' αυτή την μέθοδο. Επίσης στα άλλα κράτη μέλη αυτή η τεχνική επιτρέπει την αύξηση του όγκου των κεφαλαίων.

Όσον αφορά τα συστήματα κατανομής, δεν γίνεται συσσώρευση αποθεμάτων παρά υπό μορφή πληρωμών για την κάλυψη κινδύνων. Επιπλέον, τα γαλλικά επικουρικά συστήματα AGIRC και ARRCO δεν χρησιμοποιούν την τεχνική σύμφωνα με την οποία τα διατηρούμενα δικαιώματα αντιπροσωπεύουν συσσωρευμένες "οικονομίες", που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επενδύσεων.

Όσον αφορά την τεχνική των παροχών που είναι εγγεγραμμένες στον ισολογισμό ή την τεχνική των λογιστικών αποθεμάτων, αυτή δεν ομοιάζει με την κεφαλαιοποίηση, καθόσον δεν επιτρέπει τη συσσώρευση ενεργητικού με σκοπό να το επενδύσει στην αγορά κεφαλαίων. Εντούτοις, αυτή η τεχνική είναι σημαντική από οικονομική άποψη καθόσον αποτελεί συνεπή πηγή αυτοχρηματοδότησης για την επιχείρηση.

Η χρηματοδότηση από ένα ταμείο συνταξιοδότησης δεν είναι ξένη προς την κεφαλαιοποίηση. Πράγματι, τα απελευθερούμενα αποταμιευμένα ποσά επανεπενδύονται στην οικονομία, χάρη σε τοποθετήσεις σε τίτλους ή στην αγορά κεφαλαίου. Οι τοποθετήσεις αυτές αποδίδουν και το κεφάλαιο που απελευθερώνεται από αυτές ανήκει στο ταμείο συνταξιοδότησης το οποίο μπορεί να το επενδύσει εκ νέου.

γ) Στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Αυτή η πρόταση οδηγίας δεν θα έπρεπε να έχει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις. Εντούτοις στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι προσαρμογές, που απαιτούνται από τις νέες εθνικές ρυθμίσεις κατ'εφαρμογή της οδηγίας, θα συνεπάγονταν ορισμένες οικονομικές συνέπειες για τις επιχειρήσεις, αυτό το στοιχείο κόστους θα πρέπει να ελέγχεται από την περιοδικότητα που προβλέπεται από την οδηγία. Εάν οι προσαρμογές που πρέπει να γίνουν από τα κράτη μέλη για τη συμμόρφωσή τους στην πρόταση έχουν αντίκτυπο, αυτός θα παρατηρηθεί σε άλλο πεδίο, όπως το νομοθετικό πλαίσιο και, κυρίως, στην αντίληψη που έχουν κατά παράδοση οι εργοδότες, τα διοικητικά στελέχη και οι δημοσιονομικές αρχές για τα προβλήματα των εργαζομένων που εκπατρίζονται κατά τη διάρκεια της ενεργού ζωής τους.

Η πραγματική κινητικότητα των εργαζομένων δεν μπορεί παρά να είναι παράγοντας ποιότητας για τις επιχειρήσεις και την παραγωγικότητά τους, καθόσον επιτρέπει την ευκαμψία της αγοράς εργασίας και τη μεταφορά ικανοτήτων και εμπειριών σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Επιπλέον, η διατήρηση των δικαιωμάτων επικουρικής συνταξιοδότησης αποτελεί αναντίρρητο παράγοντα δημιουργίας κινήτρων για το προσωπικό.

5. Προβλέπει η πρόταση μέτρα τα οποία να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (μειωμένες ή διαφορετικές απαιτήσεις κ.τ.λ.);

Η πρόταση οδηγίας δεν προϋποθέτει την διεξαγωγή διακρίσεων των επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος και κατά συνέπεια δεν προβλέπεται κανένα ειδικό μέτρο για τις ΜΜΕ. Εντούτοις, δεδομένου ότι λίγες ΜΜΕ διαθέτουν συστήματα επικουρικής συνταξιοδότησης, αυτές δεν θα θιγούν παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις.

Διαβουλεύσεις

6. Απαριθμήστε τους οργανισμούς με τους οποίους διεξήχθησαν διαβουλεύσεις σχετικά με την πρόταση και σκιαγραφήστε τις κύριες απόψεις τους

Η Επιτροπή προέβη σε διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τους εκπροσώπους των συστημάτων επικουρικής συνταξιοδότησης.

Τα κράτη μέλη υποστήριξαν γενικά την ευρεία προσέγγιση της πρότασης καθώς εξέφραζε τις απόψεις της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία (της οποίας προήδρευε η κα Veil) και τις κύριες αρχές της συνθήκης.

Όσον αφορά τους κοινωνικούς εταίρους, η ETUC (Συνομοσπονδία ευρωπαϊκών συνδικάτων) υποστήριξε ανεπιφύλακτα την πρόταση την οποία θεωρεί ως το πρώτο βήμα για την άρση των εμποδίων ως προς την ελεύθερη κυκλοφορία.

Το CEC (Council of European Professional and Managerial Staff - Συμβούλιο ευρωπαίων επαγγελματιών και στελεχών) υποστήριξε επίσης την πρόταση αλλά θα ήθελε να προχωρεί περισσότερο και υπογράμμισε το πρόβλημα των μεγάλων περιόδων θεμελίωσης δικαιωμάτων. Το πρόβλημα αυτό θίχτηκε στο Πράσινο Βιβλίο "Οι επικουρικές συντάξεις στην ενιαία αγορά"¹ που υπέβαλε η Επιτροπή στις 10 Ιουνίου 1997.

Η Eurocadres υποστήριξε πλήρως το σχέδιο πρότασης, ενώ η UNICE (Ένωση συνομοσπονδιών της βιομηχανίας και των εργοδοτών της Ευρώπης) ενέκρινε επίσης τη γενική προσέγγιση, εξέφρασε όμως ορισμένες ανησυχίες σχετικά με τη διατύπωση ορισμένων διατάξεων. Η ένωση "Europe and Enterprises" υποστήριξε πλήρως την πρόταση της Επιτροπής. Πολλά σχόλιά τους ελήφθησαν υπόψη στο τρέχον σχέδιο. Παραδείγματος χάρη, με του άρθρο 11 παρέχεται η δυνατότητα στους κοινωνικούς εταίρους να συμφωνήσουν από κοινού και να θεσπίσουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας. Οι CEC και UNICE ζήτησαν ρητά η πρόταση να αντιμετωπίζει και ζητήματα φορολογίας. Το άρθρο 7 αφορά το ζήτημα αυτό.

Οι εκπρόσωποι των συστημάτων επικουρικής συνταξιοδότησης (EFRP) υποστήριξαν έντονα την προσέγγιση της συνεκτίμησης των πορισμάτων της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου.

---

¹ Οι επικουρικές συντάξεις στην ενιαία αγορά - Πράσινο Βιβλίο. 10 Ιουνίου 1997, COM(97) 283

ISSN 0254-1483

COM(97) 486 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

05 10 09 06

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-97-524-GR-C

ISBN 92-78-25784-2

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο